SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 163. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 27, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 27-го СЕРПНЯ 1991 Ч. 163. РІК XCVIII.

УКРАЇНА ПРОГОЛОСИЛА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ; ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ ПРИЙНЯЛА УСІ ВИМОГИ РУХУ; Л. КРАВЧУК ВИСТУПИВ З КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ.

АКТ ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

Виходячи із смертельної небезпеки, яка нависла була над Україною у зв'язку з державним переворотом в СРСР 19-го липня 1991 року,

— продовжуючи тисячолітню традицію державотворення в Україні,

— виходячи з права нації на самовизначення, передбаченого статутом ООН та іншими міжнародно-правовими документами та

— здійснюючи Декларацію про державний суверенітет України, Верховна Рада урочисто

ПРОГОЛОШУЄ

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ та створення самостійної української держави — УКРАЇНИ.

Територія України є неподільною і недоторканою.

Віднині на території України мають чинність виключно Конституція і закони України.

Цей акт набуває чинності з моменту його схвалення.

Верховна Рада України

24-го серпня 1991 року.

Київ (УНІАР, ПС УРП, УЦІС). — Тут, в суботу, 24-го серпня 1991 року надзвичайна сесія Верховної Ради України проголосила НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ та створення самостійної української держави.

Надзвичайна сесія розпочала свою працю в годині 10-ій ранку з розгляду політичної ситуації в Україні після спроби державного перевороту в СССР.

На сесії з доповіддю виступив голова Верховної Ради України Леонід Кравчук, який запропонував створити національну ґвардію, раду оборони, департизувати армію, КҐБ і МВС на території України та перевести їх у республіканське підпорядкування. Для здійснення всього цього голова Верховної Ради запропонував тимчасово наділити його особливими повноваженнями. Кравчук також сказав, що Україна ввійде лише до такого союзу, який не зазіхатиме на її державний суверенітет.

Тим часом понад 20,000 демонстрантів, прорвавши міліційні кордони, оточили будинок Верховної Ради України і вимагали проголошення незалежности України, звільнення політв'язнів, у тому числі і народного депутата Степана Хмари, усунення Компартії від влади та націоналізації її майна.

Після виступу Л. Кравчукові довелося відповісти на низку запитань з приводу його вичікувальної позиції під час заколоту. Від комуністичної більшости виступили Олександер Мороз та перший секретар ЦК КПУ Станіслав Гуренко. Мороз засудив державний переворот і підтримав ідею створення національної ґвардії. Він також наголосив на необхідності виходу КПУ з КПСС. С. Гуренко зазначив, що наростає кампанія антикомуністичної гітерії та поскаржився на те, що діяльність чотирьох місьских комітетів КПУ уже припинена місцевими Радами.

Голова опозиційної Народної Ради в парляменті академік Ігор Юхновський коротко поінформував про дії та заходи демократичних сил України під час спроби здійснення державного перевороту в СССР, після чого запропонував народним депутатам текст проєкту постанови Верховної Ради про оголошення України суверенною незалежною державою, припинення діяльности КПУ та про націоналізацію союзного і компартійного майна на території республіки. Членам Президії Верховної Ради УССР І. Юхновський запропонував зрезиґнувати зі своїх постів у зв'язку з тим, що вони зайняли невизначену вичікувальну позицію під час перебування при владі заколотників.

Протягом перерви депутати зустрілися з громадськістю, яка заповнила площу перед будинком Верховної Ради України, а узгоджувальна комісія в цей час підготувала тексти постанови і акту про незалежність України.

На вечірньому засіданні відбулося голосування. Більшість народних депутатів о 5-ій годині 56 хвилин проголосували за проголошення України незалежною державою. Із 360 присутніх „за" проголосували 321, „проти" — 2, решта утрималися. Після голосування у залі Верховної Ради встановили національний синьо - жовтий прапор. Депутати ухвалили постанову про проведення всеукраїнського референдуму, який має схвалити рішення Верховної Ради України. Вирішено звернутися до ООН, щоб вона ґарантувала реалізацію рішень парляменту України. А народ увесь час пікетував всі виходи і входи до приміщень ЦК КПУ.

Голова Верховної Ради України Л. Кравчук оголосив про припинення свого членства у ЦК КПСС та в ЦК і політбюро КПУ.

Прокурор України М.Потебенько досі не порушив жодної справи за фактами сприяння хунті.

Заступник голови Верховної Ради України Володимир Гриньов запропонував на розгляд депутатів проєкт постанови про опечаткування всіх компартійних приміщень, аби запобігти знищенню документів та постанов, що свідчать про підтримку заколотників на місцях. Цей проєкт постанови більшістю голосів відхилено. Ухвалено рішення про департизацію структур Прокуратури, МВС, КҐБ та постанову про підпорядкування усіх збройних сил на території України Верховній Раді України, створення національної ґвардії та відновлення Міністерства оборони України. Вирішено також припинити діяльність усіх друкованих органів ЦК КПУ.

Наступне засідання сесії Верховної Ради України відбудеться 3-го вересня.

В неділю, 25-го серпня указом Президії Верховної Ради України звільнено з-під варти Степана Хмару, Олеся Сергієнка і усіх арештованих за фабрикацією полковника Григор'єва, і тих, кого заарештували під час третього арешту народного депутата України Степана Хмари у готелі „Україна". Справу припинено.

Тим часом з Москви повідомили, що 25-го серпня застрілився маршал Ахромеєв, який був військовим радником Президента СССР та Ніколай Кучінов, член ЦК КПСС. Як відомо, раніше застрілився міністер внутрішніх справ Боріс Пуґо, а його дружина поранена, перебуває в лікарні у тяжкому стані.

Кияни й ті, які прибули до Києва з усіх кінців України у святковому піднесенні відзначають Декларацію Незалежности, проголошену Верховною Радою і несуть великий плякат з написом: „Україна виходить з СССР".

Берлінська преса інформує про стан в Україні

Джерзі Сити, Н.Дж. — Берлінський щоденник „Ді Таґесцайтунґ" з вівтірка, 20-го серпня, подав обширну інформацію-статтю на підставі телефонічної розмови з редактором „Українського Тижневика" Христиною Лапичак, яка тепер працює в Пресовому Бюрі УНС у Києві.

Редактор німецького щоденника Дітмар Барц подає вірно інформації Х. Лапичак, яка стверджує, що у вівторок, 20-го серпня, в Києві панував повний спокій, хоча можна було відчути загальне напруження. В пресі появився заклик Боріса Єльцина, а на вулицях міста дійшло до усних перепалок поміж демонстрантами і вояками, які були на вулицях столиці України. Гостро скритиковано також виступ Леоніда Кравчука ще у понеділок, 19-го серпня, коли він, говорячи на телевізійній програмі „Врем'я", не станув виразно по стороні Єльцина. Але помимо того Л. Кравчук, в противенстві до провідників перевороту в Москві, запевнив, що в Україні далі обов'язують закони схвалені Верховною Радою України.

Стаття підкреслює, що вже у вівторок, 20-го серпня, в Україні об'єдналося 11 політичних партій з Рухом на чолі, під кличем незалежної демократичної України. Вони також закликали народ не слухати наказів нових провідників з Москви, які не репрезентують нікого за виїмком себе. На випадок будь-яких потягнень проти українських інституцій треба сподіватися загального страйку.

Шість членів Президії Верховної Ради зажадали від своїх співтоваришів, щоб вони публічно засудили перебрання влади Ґ. Янаєвим. Це голосування мало бути подане до загального відома.

Зроблено нове призначення в Уряді УНР

Філядельфія (УІБ). — На підставі рекомендації голови Уряду УНР в екзилі проф. Івана М. Самійленка дня 22-го липня 1991 року, Президент ДЦ УНРеспубліки в екзилі Микола Плав'юк номінував проф. д-ра Ігоря Каменецького на становище керівника ресорту культури і науки та побажав йому успіхів у його праці для добра української нації в боротьбі за відновлення її державної незалежности.

КИЇВСЬКА МІСЬКРАДА ВЗЯЛА ПІД КОНТРОЛЮ МАЙНО КПСС

Київ (ПС УРП). — Тут 24-го серпня 1991 року виконавчий комітет Київської Міської Ради ухвалив рішення ч. 518 про взяття під контролю на території міста Києва приміщень, майна та інших цінностей, що належать КПСС та КПУ. Управлінню внутрішніх справ за участю народних депутатів доручено опечаткувати всі названі приміщення та взяти їх під охорону, забезпечивши, насамперед, ретельну охорону документів.

Виробничому об'єднанню „Київелектрозв'язок" наказано відключити у кабінетах та інших службових приміщеннях усі види зв'язку.

Банковим установам Києва наказано припинити будь-які фінансові операції комітетів Компартії України на території міста.

Посадових осіб попереджено про персональну відповідальність за виконання цього рішення, яке набуло чинности з моменту його прийняття в годині 12:30 24-го серпня.

Незалежність України має підтвердити всеукраїнський референдум

Київ. (ПС УРП). — Тут 24-го серпня ухвалено Постанови Верховної Ради про незалежність України та про припинення діяльности КПСС — КПУ.

У першій постанові зокрема сказано:

„Проголосити 24-го серпня 1991 року Україну незалежною демократичною державою. З моменту проголошення чинними в Україні є тільки Конституція України, її закони, урядові постанови та інші законодавчі акти республіки.

1-го грудня 1991 року провести республіканський референдум на підтвердження акту проголошення незалежності".

У Постанові про департизацію з посиланням на частину 2 статті 49 Конституції Української ССР, сказано:

„1. припинити діяльність організацій політичних партій в структурах Прокуратури УРСР, МВС УРСР, КДБ УРСР;

2. співробітники Прокуратури УРСР, МВС та КДБ УРСР зобов'язані припинити своє членство в будь-якій політичній партії;

3. співробітники Прокуратури, МВС, КДБ, які не виконають п. 2 даної Постанови, підлягають звільненню з вказаних органів протягом 10 днів від дня прийняття Постанови."

Обидві Постанови підписав голова Верховної Ради України Леонід Кравчук.

Чикаґо готується до Українських Днів

Чикаґо. — Від довгих років під кінець літнього сезону відбувається тут річний фестиваль, відомий серед української чикаґської громади як Українські Дні. Ця традиційна імпреза відбудеться цього року в суботу та неділю, 7-го та 8-го вересня, а місцем для відбуття імпрези послужить Смит парк, що знаходиться в розі перехрестя вулиць Кемпбел і Супіріор.

Українські Дні — це традиційна вже імпреза, яка служить нагодою для всієї української громади Чикаґо та околиць зійтися раз на рік та в своєрідній українській атмосфері провести на свіжому повітрі спільно час. Щоб уприємнити кожну хвилину відвідувачам Українських Днів, організатори імпрези подбали, щоб на протязі обидвох днів відбувалися розвагові виступи різних мистців та групових виконавців та щоб діяла із смачними стравами українська та міжнародна кухня. Які в минулих роках під час Українських Днів будуть чинні кіоски-будки.

Амбасадори скандинавських країн прибудуть у Прибалтику

Копенгаґен, Данія. — Міністерство закордонних справ Данії повідомило, що воно посилає своїх представників у три республіки Прибалтики і тим самим робить перший крок до встановлення дипломатичних відносин з республіками, які протягом більш як 50 років перебували під владою Москви. Кремль ніколи не допускав самостійних дипломатичних контактів Литви, Латвії і Естонії з іншими країнами.

Данський уряд висловлює впевненість, що поразка консервативних сил у Совєтському Союзі в результаті невдалого державного перевороту створила умови для нових відносин між прибалтійськими республіками і Заходом.

Міністер закордонних справ Данії Уффе Еллеман-Єнсен надіслав листа, звереного до його колеґ-міністрів 11 країн Спільного ринку, закликаючи їх „проявити ініціятиву і підтримати прагнення республік Прибалтики до повної незалежности". У. Еллеман також закликав країни Европейської Економічної Спільноти (ЕЕС) допомогти прибалтійським республікам якомога швидше встановити економічні відносини зі Спільним ринком. Більше того, Данія хотіла б, щоб країни ЕЕС підтримали участь Литви, Латвії і Естонії як спостерігачів на Конференції у справі безпеки і співробітництва в Европі, яка повинна початися у Москві 10-го вересня.

Шведський міністер закордонних справ Стен Андерсон заявив, що він має

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

В ЧЕТВЕР, 22-ГО СЕРПНЯ, міністер закордонних справ Естонії Леннарт Мері вручив у Гельсінкі міністрові закордонних справ Фінляндії Пааво Вайрінену копію декларації незалежности своєї республіки і листа з проханням про дипломатичне визнання самостійної Естонії. Уряд Фінляндії покищо не відповів на цю просьбу.

В ІНТЕРВ'Ю УРЯДОВОМУ журналові „Аль Мусавар" президент Єгипту Госні Мубарак закликав міжнародну спільноту припинити економічні санкції проти Багдаду відразу після того, як світ переконається, що Ірак згорнув свої програми розвитку ядерної, хемічної і біологічної зброї.

В СУБОТУ, 24-ГО СЕРПНЯ, в італійському місті Риміні відбулася міжнародна зустріч під гаслом „За дружбу між народами". В ній взяли участь прем'єр-міністер Італії Джуліо Андреотті, президент Альжиру Ш. Бенджедид, президент Польщі Лєх Валенса, громадські і релігійні діячі з різних країн.

В П'ЯТНИЦЮ, 23-ГО СЕРПНЯ, на референдумі у західньоафриканській країні Сієрра-Леоне було винесено питання про нову конституцію, яка передбачає багатопартійну демократію.

В ЧЕТВЕР, 22-ГО СЕРПНЯ, відновилися переговори між урядом Альжиру і опозиційними партіями, включаючи центристську партію Фронт соціялістичних сил. Всього в переговорах взяло участь 43 опозиційні партії. Праві ісламські партії бойкотували переговори, висунувши умовою своєї участи звільнення арештованих активістів фундаменталістського Ісламського фронту порятунку.

В СЕРЕДУ, 21-ГО СЕРПНЯ, Сіоністський форум на захист жидів звернувся до жидів у Совєтському Союзі із закликом, щоб вони якнайскоріше залишили цю країну.

ЗА ДАНИМИ ВСЕСВІТНЬОЇ організації охорони здоров'я, кількість курців серед лікарів у східніх землях Німеччини, Греції, Еспанії, Портуґалії і Совєтському Союзі неприпустимо велика — від 40 до 60 відсотків. В Англії цей показник становить лише 13 відсотків.

У ФІНЛЯНДІЇ, В ляпляндській тундрі, знайдено брилу дорогоцінних каменів вагою 650 кілограмів. Вона містить у собі 200 фіолетових і синіх аметистів.

В АМЕРИЦІ

СЕНАТОР АЛБЕРТ ҐОР, демократ з Теннесі, мав бажання кандидувати в наступному році на президента З'єднаних Стейтів Америки, але в нього, як кажуть спостерігачі, переміг здоровий глузд. В першу чергу він свідомий того, що наступний рік буде знову роком Джорджа Буша, а він, молодий, 43-річний політик не хоче програти виборів. Для цього він знайшов добрий арґумент. Він каже: „я батько дітям і моїм обов'язком є подбати про їхнє виховання". Здається такого шляхотного арґументу перед зняттям своєї кандидатури на президента ЗСА ще ніхто перед тим не висував, — заявили його колеґи, навіть республіканці, які шанують принципові погляди сен. Ґора.

ПРЕЗИДЕНТ З'ЄДНАНИХ Стейтів Америки Джордж Буш почав дуже позитивно висловлюватись про Боріса Єльцина, президента Російської федерації, хоч ще два роки тому він відмовлявся його офіційно прийняти у Білому Домі. „Сьогодні, — заявив Дж. Буш кореспондентам, — я порадив президентові СССР Міхаїлові Ґорбачову стояти з Б. Єльциним рам'я в рам'я.Один з асистентів сказав кореспондентові газети „Ню Йорк Таймс", що погляд Президента ЗСА на особу Єльцина в останньому часі основно змінився. Одною з причин зміни мало б бути те, що Єльцин є єдиною особою на високому становищі обраною у всенародному голосуванні. Буш називає тепер Єльцина президентом і часто покликається на телефонічні розмови з ним. Очевидно, речники Адміністрації Дж. Буша не виключають, що СССР отримає тепер збільшену економічну допомогу. Це також підтвердив Марлин Фицвотер, пресовий секретар Білого Дому, який заявив, що демократична спільнота поставиться тепер з більшим зрозумінням до потреб Совєтського Союзу. Очевидно, є також розумні і розважливі голоси аналітиків, які перестерігають Захід перед совєтським задурманенням.

УРЯД З'ЄДНАНИХ СТЕЙТІВ Америки й уряди інших демократичних країн Заходу знову звернулися до президента Міхаїла Ґорбачова дозволити на повну самостійність й незалежність трьох прибалтійських держав, Литви, Латвії і Естонії. Вони підкреслили, що чимало західніх країн взагалі не визнали насильного прилучення Прибалтики до Совєтського Союзу.

Клясичне тріо виступить на закінчення сезону на Союзівці

Г. Колесса

А. Кривошеїна

В. Пантелеєв

Союзівка. — Підходить до кінця літній вакаційний сезон на оселі Українського Народного Союзу і закінчиться він, як завжди, довгим вікендом перед Днем Праці. Традиційно з'їдуться сюди численні гості, і Союзівка ще раз виконає свою важливу місію в об'єднанні української громади Північноамериканського континенту.

Мистецька програма цього вікенду, як і програма цілого сезону, приготована і зорганізована її керівником Анею Дидик-Петренко, повинна задоволити як шанувальників клясичної музики, так і любителів легких жанрів.

Програму закінчення сезону відкриє у п'ятницю, 30-го серпня, концерт клясичної камерної музики. Виконавці — Галина Колесса (віоля), Аделіна Кривошеї-

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Папа у Польщі й Мадярщині

Папа Іван Павло II провів цього місяця 10 днів на відвідинах у його рідній Польщі та у Мадярщині. Обидві країни — традиційно римо-католицькі, населення тісно пов'язане з Церквою. Але майже 50 років комуністичного режиму, для якого релігія є „опіюмом для народу", посіяли зерна байдужости до Церкви, а сучасна ера занепаду в усьому світі християнської моралі й етики мусіла теж відбитися на тамошніх відносинах. Тому найпершим завданням Папи в обох тих країнах було проповідування значення Церкви й релігії для добра народу. Зокрема Папа підкреслив потребу навчання релігії у школах — це була найбільш болюча справа у відносинах між Церквою і державою за комуністичного режиму. Того режиму не стало, але треба ще багато часу, щоби зникли погані наслідки на людську психіку.

Батьки Папи Івана Павла II похоронені у Кракові, де він жив і діяв як кардинал Войтила. Він молився на могилі батьків, а кульмінаційною точкою його відвідин була Понтифікальна Богослужба у Ченстохові на Білій Горі. Серед непроглядної маси народу, який зібрався на те церковно-релігійне свято, були й тисячі паломників з України та Білорусії. Папу вітав, супроводжував його і прощав президент Лех Валенса, вірний католик, але непопулярний у польському суспільстві, як людина без високої освіти та без провідницького чару, дармащо історично заслужена у боротьбі проти комуністичої влади.

Залишки комуністів у Польщі все ще час від часу висувають претенсії, щоб Церква була відділена від держави. Арґументи, що так є в Америці, цілком недоречні, бо в Америці такого розподілу вимагала мозаїка Церков і віровизнань, чого нема ні в Польщі, ні у Мадярщині.

У Мадярщині Папа об'їздив різні міста. Відправляючи у місті Печ Святу Літургію на відкритому майдані, він виголосив до кількох тисяч хорватських прочан промову, в якій висловив їм свою солідарність і підтримку для „справедливих змагань хорватського народу до незалежности". Хорвати і словенці, які у червні цього року проголосили державну самостійність і вихід з федеративної Юґославії, — це католики. Поруч із Папою стояв хорватський кардинал Франьо Кухаріч. Папа все ж дав недвозначно зрозуміти, що він є проти здобування самостійности збройною боротьбою, бо він відкликався до „міжнародого світу", який „повинен признати Хорватії її справедливу вимогу самостійности". Як на глум, у той сам день панівні в Юґославії серби зайняли танками прикордонне хорватське місто, а сербський літак-бомбардувальник обстрілював позиції хорватських міліціонерів.

Та реакція православних сербів на співчутливу хорватам заяву Папи вказує, що заклик Папи не матиме впливу на „неділимське" становище сербів. Але може мати деякий вплив на політичну думку Білого Дому у Вашінґтоні. Тут була вже мова про те, що американський Уряд в теорії визнає право народів на самовизначення, але на практиці підтримує неділимську політику чи то СССР, чи Юґославії. Була вже мова і про те, що німецький канцлер Гельмут Коль виразно й недвозначно попередив сербів, щоб „не перекреслювали танками права самовизначення хорватів і словінців". Лідери Німеччини, Італії й Австрії, які готові визнати державність хорватів привикли до існування в Европі малих самостійних держав і привикли до добрих взаємин з тими країнами. В Америці все ще панує острах перед зв'язками з малими державами й народами, бо воліють мати справу з „центром". На превеликий жаль, це відбилося й у промові президента Джорджа Буша у Верховній Раді УССР, дармащо територія України схожа на територію Франції, а населення України переступило 50 мільйонов осіб. У цій ситуації прилюдна заява Папи про „справедливі вимоги" хорватів мати власну державу й відділитися від Сербії та інших країн Юґославії, — може здивувати декого з керівних кіл Вашінґтону. Сталін кепкував собі запитом „Скільки дивізій має Папа?", але Христова Церква сильніша за Сталіна і йому подібних диктаторів. Папа таки користується у вільному світі великим авторитетом і його заяв поважні діячі не легковажать. Особливо Папа Іван Павло II відомий, як відважний борець проти комунізму і як консервативний принципіяліст у справах Христової віри. Хорвати знають, що Папа не має дивізій, але його слова таки підбадьорять той відважний народ.

Ярослав Татомир

ТІЛЬКИ З'ЄДНАНІ ПЕРЕМОЖЕМО

Коли ми глянемо на національне пробудження України і на завзяті зусилля українського народу здобути волю і державну незалежність, то бачимо серед наших політичних угрупувань дві домінуючи сили, що завдяки їм наш народ здобув дотепер великі успіхи на шляху до волі. Ці дві сили — це Рух і наша націоналістична молодь.

Величезний вклад Руху у теперішнє національне відродження і політичні досягнення нашого народу — це високий рівень політичної думки, здібність думати широкими державницькими категоріями та справді глибоке зрозуміння ідей та принципів демократії.

Наша націоналістична молодь, що серед неї поважну ролю відіграє галицька молодь, внесла у сучасне відродження України вогонь молодечого ідеалізму, динаміку молодечого патріотизму.

Донедавна ми бачили дуже цінну співпрацю цих двох сил. Пригадаймо собі, наприклад, велику голодівку студентів у Києві, що на нашу радість закінчилася великим тріюмфом нашої молоді, прийняттям майже всіх домагань молоді, включно з усуненням Масола з посту прем'єра. Чи ця голодівка була б увінчалася таким успіхом, коли б Рух не підтримав домагання молоді? Дуже наявною була теж співпраця Руху і нашої націоналістичної молоді у дуже вдалому святкуванні 500-ліття Січі. Наші громадяни, що відвідували рідні землі, та наша преса дають більше прикладів доброї співпраці нашої молоді і Руху в Україні.

Немає сумніву, що великі успіхи, які ми здобули досі на шляху до нашої національної незалежности, ми здобули перш за все завдяки добрій співпраці наших „молодих" із „старими", завдяки добрій співпраці революційного динамізму нашої молоді з політичним розумом Руху.

В останніх часах зауважуємо, на жаль, спроби руйнувати співпрацю між нашим націоналістичним табором і Рухом. Йдуть, наприклад, різні оскарження (наприклад, оскарження про мягкість до комуністів) під адресою таких світлих постатей Руху, довголітніх політичних в'язнів і дисидентів як Вячеслав Чорновіл та Левко Лук'яненко.

Великою осторогою для нас перервати всяку взаємоборотьбу і станути якнайбільш з'єднаним фронтом повинні бути вістки, що їх в останніх днях принесла західня преса. Як подала наша преса („Свобода" з 9-го серпня) комуністичні організації і комуністична преса поширюють в Україні вістки, що Рух організовує підпали хлібних ланів, виводить з ладу сільськогосподарську техніку, чинить насильства над людьми, зайнятими збиранням врожаю і т. п. Або що рухівці їздять по селах і закликають не збирати врожай. „Філядельфія Інквайрер" з 17-го серпня надрукувала статтю про те, що „сталіністи" підготовляють державний переворот. Вістка ця базована на осторозі, що її дав Алексaндер Яковлєв, головний архітект „перебудови", і на заяві Александра Проханова, редактора „Нєзавісімой Ґазети", який недавно разом з провідними військовими і партійними провідниками атакував Ґорбачова і сказав на сторінках газети, що „час схопити владу за горло". Проханов сказав, що формується об'єднання „марксистів-ленінців, марксистів-сталіністів, російських комуністів, скрайніх профашистських організацій, письменників, артистів, індустріялістів і монархістів, щоб запобігти розпадові союзу і його економіки..." Історичні зміни, що проходять у Совєтському Союзі, поставили перед нашим народом величезні можливості і величезну історичну нагоду, але теж і смертельні небезпеки. У цей великий історичний час ми мусимо вжити у змаганнях за наше завтра всі наші сили. Щоб ми могли вжити всі наші сили, ми мусимо бути — з'єднані.

Завдяки тому, що Рух зумів на початку об'єднати всі наші сили, ми здобули великі успіхи, успіхи, які врешті поставили Україну на мапу Европи і поставили нас на шлях до незалежности. Докладімо усіх наших зусиль, щоб нашими власними руками ми не зруйнували нашої єдности, бо без неї ми нічого не здобудемо і втратимо навіть те, що в останніх роках осягнули. Зокрема важливою у наших змаганнях до волі є якнайкраща співпраця з Рухом нашої високоідейної націоналістичної молоді.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ВАЖКІ ПИТАННЯ ПОЛІТОЛОГІЇ

В репортажі „Без єдности ми не переможемо" („Свобода" з 18-го липня) про виступ Юрія Шухевича мене дошкульно вразили деякі погляди промовця. А саме: а) що Україна — це окупована колонія, б) що існують „червоні русини" в Галичині і в) що УССР не наша держава.

Незрозуміло чому маса українців називає Україну колонією Москви і навіть хизується тим терміном. Ще в 1957 році Морі Фор перед законодавчим органом майбутньої Економічної спільноти сказав такі пророчі слова: „Ми живемо фікцією чотирьох потуг. Насправді, є лише дві: ЗСА і Росія. Завтра постане третя — Китай. Від вас залежить чи постане четверта — Европа. Якщо ви не зможете зробити вибору, ви примусите себе маршувати назадгузь у майбуття".

І справді, сьогодні говориться про три-чотири потуги-держави, що стовідсотково є суверенними, решта — це різні форми васалітетів, підопічних територій, прямих чи непрямих окупацій тощо. Як можна рахувати Україну колонією, коли вона є основником ООН, підписує міжнародні договори й зобов'язання, входить у прямі дипломатичні відносини (наприклад, Мадярщина). Мені здається, що прихильники „безкомпромісного" кола у дечому передають куті меду. Адже не секрет, що живемо у співзалежному світі, у тому ж світі, де клясична концепція суверенітету закінчила своє існування. Це ж така закономірність, з якою мусимо співжити. Тому було б незле, якби наші лідери більш розважно оцінювали ситуації і не жили анахронізмами минулого.

Про існування „червоних русинів" у Галичині я почув вперше. На Закарпатті справді побутує така група і скоріше чи пізніше, в ім'я задержання соборности, Україна буде змушена признати групі привілеї окремішности. Адже, коли Росія має „нації", що нараховують 5, 10 чи 20,000 осіб, то чому не могла б мати Україна „націю" величиною 50,000 осіб? Ніяк не бачу ущемлення наших прав у такій мінімальній справі. Якщо є цигани, караїми, кримчаки, то чому не можуть бути підкарпатські русини?

Інша справа із „червенськими русинами". Правдою є, що перед війною було чимало осіб, що називали себе русинами. Наприклад, мій учитель гімнастики у Стрийській гімназії перед самою війною на українську мову не сказав інакше як „наша мова", а наречений моєї тітки був старшиною УГА в надії, що воює за самостійну Галицьку Русь. „Червенські русини", на мою думку, це ефект непродуманих акцій західньо-українських екстремістів. Місто відроджувати історію від давніх часів, вони почали її від себе, вважаючи, що ось вони „вхопили Пана Бога за ноги" і їм „наплєвать" на опонентів, яких було чимало. Чи була виваженою акцією перейменування центральної вулиці Тернополя іменем С. Бандери, або ставлення йому пам'ятників? Погодьтесь, що ні. Адже, щоб „регабілітувати" націоналістів треба зробити певне переосмислення, а не сліпо іти шляхами червня 1941 року. Знаний британський філософ-скептик Бертранд Рассел колись мовив: „не робіть одної помилки два рари, коли є стільки до вибору". Оцей екстремізм, поряд із пришварцованим до нього пустодзвонами в дечому заважили на тому, що хотіла народитись якась Новоросія, Донеччина коверзувала чи стати б їй самостійною, а Крим, як відомо, майже відпав від України.

Далі Ю. Шухевич опрокидує погляд про введення в Україні федеративного поділу. Для мене особисто введення федеративного поділу на зразок ФРН — це чи не єдина можливість вдержати соборність України. Відносно цього питання я писав доклад Л. Кравчукові і В. Пилипчукові, щоб вони приглянулись такій альтернативі. Адже поділ держави на автономні частини — ніяка новизна. До 1815 року німецькі землі були поділені десь на 421 королівств і князівств, і 1,415 „ріттершафтів". Щоб рятуватись від обмінного хаосу, за порадою знаного економіста Ф. Ліста у 1833 ті частини погодились ввести „цоль ферайн" і треба було чекати ще три десятиліття, щоб спритний Бісмарк зміг об'єднати розсварені локалізмами частини. Про потребу такого поділу писав знаний український історик В. Липинський. Ось його погляд:

„Наслідком оцих постійних вівісекцій (постійного пересування границь — О. Б.) виробились у нас значні культурні ріжниці між поодинокими нашими краями. Ріжниці між Східною (Візантийсько-Московською і Західною (Римсько-Польською) Україною, далі ріжниці між Лівобережною Гетьманщиною і Слобожанщиною, Правобережжям, Запорожськими землями, Кубаню, Галичиною, Буковиною, Закарпатською Русю і Кримом — настільки великі, що з ними всякий український політик-державник мусить дуже поважно рахуватись. Різні модні тепер у нас спроби механічного об'єднування України при помочі „соборних" словесних деклямацій тільки підкреслюють ці різниці і кінчаться збільшенням взаємного недовір'я і взаємного нерозуміння. Ще більшою катастрофою може скінчитися культурна централізація України поліційними засобами, в роді „українізації" Галичанами в 1919 р. вивісок київського Балабухи (відома стара київська фірма). Соборність може бути осягнена тільки гармонійним взаємним перехрещуванням двох сил: доосередкової сили — матеріяльно і морально авторитетної, єдиної і всенаціональної — центральної державної влади, і відосередкової сили як найширших автономій поодиноких укра-

(Закінчення на стор. 3)

Д-р Юліян Мовчан

АРХІВНИЙ ЗБІРНИК В ПОШАНУ Д-РА С. КОЧІЯ

Видавець — Український Медичний Архів УЛТПА, редактор — архівар УЛТПА та СФУЛТ д-р Павло Пундій, Чикаґо, 1989, 245 стор.

Недавно вийшов з друку черговий (ч.13) збірник Українського Медичного Архіву Українського Лікарського Товариства Північної Америки. (Як і деякі попередні збірники, цей також появився у світ чомусь кілька років пізніше, ніж був датований). На цей раз збірник присвячений світлій пам'яті д-ра Семена Кочія — видатного лікаря-дентиста, журналіста та громадського і церковного діяча.

Якщо йдеться про широкі простори американської землі, то ім'я д-ра Семена Кочія, можливо, не всім відоме. Натомість він добре відомий серед української громади Чикаґо та околиць. Чому і чим саме відомий?

У статті „Мій життєвий шлях і спомини", якою починається збірник, його дружина Стефанія Костів-Кочій пише: „Він (тобто, д-р С. Кочій—Ю. М.) був членом багатьох українських установ і товариств. Найбільше уділявся в Українськім Лікарськім Т-ві, був членом Т-ва „Самопоміч", Українського Музею, „Провидіння". Стосовно до УНС д-р С. Кочій був і є членом „Батька Союзу" від 1923 року у Відділі 221, де належав довгі роки до управи і в 1964 р. був делеґатом на Конвенцію Українського Народного Союзу. Він був основником релігійного товариства Пресвятого Імени при катедрі св. о. Миколая в Чикаґо, української групи Лицарів Колумба... Брав участь у праці різних парафіяльних комітетів, як, наприклад, будови української католицької церкви, відновлення та ремонтування катедрального храму... Любив писати спомини до українських часописів. А в 1985 році отримав високе папське відзначення „За заслуги для Церкви і Вселенського Архиєрея".

З його біографії довідуємося, що за намовою дядька Дмитра Гоя, який ще раніше прибув до ЗСА, 1912 р., 14-літній Семен залишив родинне село Плесківці Тернопільського повіту і прибув до Чикаґо. З того часу малолітній хлопчина в чужих умовах і не знаючи чужої мови — самотужки пробиває собі дорогу в життя — починаючи від закінчення середньої школи у Валпарайзо, Індіяна в 1920 р., і кінчаючи закінченням дентистичного факультету Нортвестернського університету 1931 р.

Але опинившись в чужому оточенні ще з дуже молодих років, Семен Кочій ніколи не забував, хто він і якого роду... Праця для української громади і церкви була для нього завжди „альфою і омегою" — від молодих років і аж до 1990 року, коли на 93-му році життя йому судилося відійти у вічність.

У 1913 році, тобто рік після прибуття до Америки, 16-річний Семен Кочій став основником і членом духової оркестри ім. Т. Шевченка і був протягом всього її існування. 1923 року він став першим учителем українознавства в школі св. Миколая. Там же організував духову оркестру з молодих хлопців. 1933 р. організував Ліґу Української Молоді Північної Америки, а згодом був співосновником Організації Українських Професіоналістів. Як доречно зазначив д-р П. Пундій, 1986 року з нагоди отримання високого папського відзначення, „д-р С. Кочій є живим прикладом активного українського піонера-патріота, відданого своїй церкві і своєму народові, для якого він ревно та жертвенно працював тут, у Чикаґо".

Дехто вважає його „Нестором-літописцем" чикаґської української громади. І це напевно відповідає дійсності, бо дуже сумнівно, щоб хтось більше написав праць про ту громаду. Для прикладу згадаємо бодай деякі з них, поміщені у збірнику: „Початки українського Чикаґо", „Початки і розвиток церкви і школи св. о. Миколая в Чикаґо", „З історії української преси в Чикаґо", „Наш економічний розвиток" та інші.

Ще за студентських часів, у 1924 році С. Кочій одружився з Євдокією Будник, яка в значній мірі допомагала йому, заробляючи своєю працею потрібні на студії кошти. 1956 року Євдокія померла, проживши з ним 32 роки. Два роки пізніше — 1958 року, його дружиною стала Стефанія Костів — ідейна пластунка, працьовита громадська діячка. Долі так хотілося, що упокоївшись 29-го вересня 1990 року, він також із своєю другою дружиною прожив стільки само, як і з першою — 32 роки...

Крім матеріялів, пов'язаних з діяльністю д-ра Семена Кочія, в цій 245-сторінковій книзі великого формату знайшлося також досить місця для лікарської хроніки за 1989 рік, медичних вісток з України, історії української медицини та інше. Під заголовком „Я тримав кості Ярослава Мудрого у своїх руках", цікавим спогадом ділиться із читачами наш заслужений лікар і суспільно- громадський діяч д-р Роман Осінчук (помер 11-го лютого ц. р. на 89-му році життя).

„У грудні 1940 року, — пише д-р Осінчук, — у Києві відбувалася багатолюдна конференція в залях Академії Наук УССР, присвячена 10-літтю Патологічно-фізіологічного інституту проф. Ол. Богомольця... Поруч інших діячів медицини, на цю конференцію від Львівського медичного інституту був призначений проф. Мар'ян Панчишин — директор внутрішньої клініки і тодішній депутат Верховної Ради СССР, та я, Роман Осінчук, як головний лікар клінік медичного інституту... Після закінчення конференції ми — обидва львів'яни, вирішили в суботу оглянути св. Софію — тоді замінену на музей. Прийшовши до св. Софії, ми опинилися біля саркофагу Ярослава Мудрого, збудованого з білого мармуру. Музейний працівник, переконавшись, що входові двері були замкнені, метнувся до захристії і за хвилину приніс кістяк правої ноги Ярослава Мудрого та з побожністю передав його в руки проф. Панчишина. Потім він знову метнувся до захристії і, повернувшись, приніс двома руками чашку (череп) Ярослава Мудрого, кажучи до нас: „Візьміть у свої руки ці святі кості нашого славного князя та бодай на хвилину потримайте їх у своїх долонях"... Коли ми це зробили, він скоро відніс череп назад до захристії (кістяк ноги він відніс ще раніше)".

На стор. 110 збірника із статті під заголовком „Психушки в СССР існують далі", подається звіт 18-членної делеґації Асоціяції Американських Психіятрів, яка свого часу відвідала сім совєтських шпиталів. З цього звіту виходить, що хоч з одного боку, совєтський президент Ґорбачов проголосив гасло гласности, проте, з другого боку, намаган-

(Закінчення на стор. 4)

О. Кононенко

ЛЕНІНГРАДСЬКЕ УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

I.

— За документами ви з Ленінграду? — лікар трускавецького санаторію здивовано піднімає очі на літнього чоловіка, який стоїть перед ним. — Ви, мабуть, недавно мешкаєте у тому славному місті?

— Вже понад сорок років.

— І говорите такою гарною українською мовою!

— Знайшли чим рибу лякати, — водою. — Усміхається прибулий. — Вона ж мені ріднесенька.

Для того, щоб зрозуміти чому з далекого російського Ленінграду іноді долинає до України чиста українська мова в той час, як у Харкові її майже не чути, а в Одесі і поготів, треба хоч коротенько оглянути історію взаємин двох найбільших слов'янських народів — російського та українського. Хоча вплив українського народу не був таким величезним, як російського на український, але досить значний і притаманна йому була чудова особливість — він завжди був позитивний, завжди йшов з позначкою „плюс". Він не руйнував ні російську мову, ані культуру — він збагачував і доповнював їх. Найбільше цей вплив позначався на столиці Російської імперії — Санкт Петербурзі.

Якби ми могли подивитися на дніпровський перевіз однієї літньої днини років зо триста тому, то побачили б, як російського царя Петра Великого, який уперше прибув до славного Києва, зустрічає делеґація сановних киян. Царя надзвичайно вразила бездоганна латина, якою привітав його один з делеґатів. То був Теофан Прокопович. Ще більше був здивований цар, коли довідався, що у Києві існує Академія Наук — Києво-Могилянська академія, від якої походив Прокопович. І російський цар забрав Прокоповича і академію і натомість виникла Петербурзька Академія Наук — Російська імперська академія.

Таким був початок. А далі у Петербурзі з'явилися видатні українські авантюристи. Козак Розум зробився графом, а потім і „свєтлєйшим" князем Олександром Розумовським, неофіційним чоловіком імператриці Єлизавети і видатним державним діячем, а його брат Кирило теж став „свєтлєйшим" князем та ще й наступним президентом Російської Академії Наук і останнім, з Петербурґу призначеним чисто формальним гетьманом України. Вони любили зраджену ними Україну, при їх дворах купчилися козаки, співали думи кобзарі, бриніла українська мова і все це чуло російське оточення.

Український писар — „свєтлєйший" князь і канцлер Безбородко правив закордонними справами Російської імперії при Катерині Великій і дипломатично завершив приєднання Криму до Росії. Він теж дуже любив родючість рідної української землі та працьовитість українського народу і нагарбав величезні маєтності на Україні.

Усі ленінградці добре знають два великі райони міста — „Старая и Новая деревня". Але мало хто знає, що то були українські „деревні". Канцлер Бестужев-Рюмін у другій половині XVIII сторіччя пригнав сюди з України своїх кріпаків, щоб тяглова сила завжди була під рукою. Тут усюди чулася українська мова, лунали чарівні українські пісні, повні туги за широким рідним сонячним степом, де можна було зложити буйну голову абож дістати вільну волю.

На межі XVIII та XIX століть бував тут український шляхтич Іван Котляревський і вперше, і вдруге, і втретє видавали у Петербурзі його славетну „Енеїду", при тому „малоросійською", себто українською мовою. А потім з'явився у Петербурзі дрібний український шляхтич Микола Гоголь на ґрунті українського гумору та сміху крізь сльози створив російський реалізм та разом з Пушкіном підняв російське красне письменство на таку височінь, яка не перевершена і понині.

Треба сказати, що в той час українська пісня, мова під впливом романтичних „Вечорів на хуторі біля Диканьки" набула величезної популярности у столиці Росії. Україну уявляли отаким земним раєм, де „Чуден Днепр при тихой погоде" і пасторальні Грицьки співають любовні серенади волооким Оксанам. Але незабаром до Петербургу прийшов кріпацький син Тарас Шевченко і з силою геніяльного поета на весь світ сказав: „У тім раю я бачив пекло — там неволя". „Від молдаванина до фінна на всіх язиках все мовчить, бо благоденствує". І ці слова були актуальні ще шість років тому.

Але був ще й такий закуток у Петербурзі, де звучали українська мова і пісня — Імператорська медико-хірургічна академія. Її самодіяльний театр ще за Шевченка поставив „Москаля чарівника" та „Наталку Полтавку" Котляревського і „Назара Стодолю" самого Шевченка — усі українською мовою. В той час Шевченко писав своєму другові Кухаренкові: „Отамане! Якби ти знав, що тут робиться. Тут робиться таке, що цур тому й казать. Козацтво ожило!!!".

В ту пору у Петербурзі також видавали українсько-російський журнал „Основа". І тут наслідували Шевченка, і тут писали вірші українською мовою. Найкращим апологетом великого українського поета був росіянин Афанасьєв, який писав під псевдонімом Чужбинський.

У 1898 році видатний російський вчений Дмитром Менделєєв разом з сузір'ям видатних петербурзьких діячів створив у Петербурзі „Общество им. Т. Г. Шевченка для вспомоществования нуждающимся уроженцам южной России, учащимся в высших учебных заведениях С. Петербурга". Від нього і веде свій родовід наше товариство. Отже ми нараховуємо вже понад 90 років. Декілька років це товариство очолював батько видатного російського художника Миколи Реріха.

Дальше буде.

Рочестер вітав сина командира УПА

Голова Осередку СУМА в Рочестері М. Гайдучок (справа) хлібом і сіллю вітає Ю. Шухевича.

В понеділок, 29-го липня, українська громада Рочестеру мала приємність гостити в себе дорогого гостя з України, Ю. Шухевича, сина головного командира УПА св. п. ген. Романа Шухевича-Тараса Чупринки. Зустріч громадянства з гостем приготовив комітет, в склад якого входили представники з Організацій Визвольного Фронту та колишніх вояків УПА. Комітет зустрічі очолив колишній вояк УПА Іван Лико.

Ю. Шухевич приїхав до Рочестеру в товаристві свого опікуна, колишнього політв'язня Дмитра Калюжного. Зустріч відбулася в 7-ій год. вечора в приміщенні Українського Дому у Вебстері, Н. Й. Над головними дверима висів великий напис „Вітаємо нескореного борця".

Перед початком зустрічі в год. 6:30 Ю. Шухевич мав інтерв'ю з кореспондентом рочестерського щоденника „Демократ енд Кронікл" Еллен Морел. Серед багатьох питань, які ставив кореспондент Ю. Шухевичеві було одне: „Якщо б ви мали пережити все спочатку, чи ви щось змінили б в своїм житті"? На це питання Ю. Шухевич відповів: Ні, я ніколи не зрадив би свого батька, ані своєї батьківщини". На слідуючий день в згаданім щоденнику на першій сторінці була поміщена стаття зі знимкою Ю. Шухевича. Перекладачем під час інтерв'ю був Володимир Захарків.

При вході на залю Ю. Шухевича вітала виструнчена сумівська молодь, а голова комітету І. Лико, голова СУМА Марійка Гайдучок та голова ОЖ ОЧСУ Ліда Захарків склали коротенькі привіти і піднесли йому хліб і сіль та китицю квітів. Присутні громадяни, які заповнили залю, постанням з місць та рясними оплесками щиро вітали дорогого гостя. І. Лико привітав гостя ще раз та побажав йому доброго здоров'я та успіхів у його праці, а присутні заспівали йому „Многая літа". Зворушений гість подякував всім за побажання, привіти і многолітствіє.

У своїй доповіді Ю. Шухивич насвітлив головні напрямні праці Української Міжпартійної Асамблеї, якої він є головою, та розповів про події, які тепер відбуваються в Україні. Він сказав, що УМА працює для відновлення української самостійної соборної держави. В цей час переводиться реєстрація громадян Української Народної Республіки, на підставі закону, який видала Центральна Рада 2-го березня 1918 року.

Зареєструвавши достатню кількість громадян України, скличемо тоді репрезентативний орган, який проголосить нашу незалежність. Одним з чинників, який може спричинитися до відтворення нашої держави є робітничий рух, котрий почав вже діяти в 1989 року в формі страйкових комітетів. Один з найсильніших робітничих рухів є на Донеччині. Дехто каже, що Донеччина не є свідома, але вона була перша, що повернулася обличчям до України. Вона може говорить російською мовою, але почуття донівчан є українське і найбільш віддане Україні.

Щоби запротестувати проти тієї жахливої ситуації, яка тепер існує в збройних силах СССР, створилися комітети вояцьких матерів. Кожного року є приблизно 15,000 вбитих, або самогубців, а тисячі є покалічених і психічно хворих вояків в совєтській армії. Українські матері перші поставили вимогу, щоб наші юнаки відбували військову службу виключно в Україні і на Чорному морі. Поставили вимогу створення українських збройних сил і багато дечого домоглися. В теперішній час старшинський корпус совєтської армії складається з 70% українців і вони заявили, що готові вже завтра служити в українських збройних силах.

Ю. Шухевич висловився позитивно про українську молодь, яка все більше і більше стає під прапор національного відродження. Доповідач також поінформував присутніх, що за ініціятивою УМА, 1—2-го червня цього року в Києві скликано конференцію АБН і в цей спосіб відновилася діяльність АБН на території Совєтського Союзу.

Після доповіді слухачі ставили питання на які Ю. Шухевич давав вичерпні відповіді. Після дискусійної частини зустрічі рочестерський письменник-дивізійник Євстахій Загачевський подарував Ю. Шухевичеві декілька примірників своїх творів, за що Ю. Шухевич був йому дуже вдячний. Подякою голови комітету всім, які працювали в підготові цієї зустрічі та відспіванням національного гимну закінчилася офіційна частина зустрічі.

Під час перекуски, яку приготовив Український Дім та членки з ОЖ ОЧСУ, присутні мали змогу підійти до Ю. Шухевича і особисто привітати його.

Ліда Захарків

УКРАЇНА ПРОБУДЖУЄТЬСЯ! ДОПОМОЖІТЬ ЇЙ ВКЛАДОМ ВАШОЇ ДИВІДЕНДИ У ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

Участь СУА в Дитячому фестивалі миру

Три Відділи СУА в Клівленді, 8-ий, 12-ий і 33-ій, взяли участь в Дитячому фестивалі миру, який відбувся 4-го серпня в приміщеннях Громадського коледжу Кулгоги. У щорічному фестивалі на цей раз брали участь 67 організацій. Відділи СУА були запрошені за посередництвом д-ра Дейвида Марплса і скористали з нагоди, щоб нав'язати контакт та подати інформації про чорнобильську трагедію в Україні чисельній публіці.

Фестиваль спонзорували телевізійна станція WJW-TV 8 і „Лікарі за соціяльну відповідальність" — організація, що протягом років виступає за обмеження нуклеарної зброї, за очищення і оздоровлення довкілля. Зокрема увага цих організацій зосереджена на потребах і умовах для здорового розвитку дітей.

Відповідно до цього комітет, який очолила референтка зв'язків Надія Дейчаківська, приготував виставку на тему „Діти Чорнобиля". Комітет роздавав друковані інформації про нуклеарний вибух в Чорнобилі та його трагічні наслідки, особливо якщо зважити масові захворювання дітей. Національний прапор, таблиця з мапами України та фотографіями доповнювали інформації. Дуже цікавою була виставка дитячої художньої творчости з України, в якій відобразилось сприймання дітьми чорнобильської трагедії.

Щоб привабити увагу відвідувачів, особливо дітей, виставку доповнювала колекція ляльок в народних одягах та маленькі, але прегарні вироби. Стіл з цими експонатами дуже вміло уклала Ірина Кашубинська. Підготовкою та переведенням виставки займалися члени комітету: Дарка Городиська, Оля Дем'янчук, Ірина Кашубинська, Дозя Крíслата, Дора Сторожинська, Олена Хміляк, Іванка Шкарупа. Крім друкованих інформацій, вони видали чепурні закладинки до книжок з написом „Діти Чорнобиля" та роздавали їх зацікавленим відвідувачам виставки. Союзянки місцевих Відділів охоче допомагали.

Дитячий фестиваль миру відвідало 10,000 осіб. Це ще один приклад, як членки СУА використовують нагоду, щоб поширювати правдиві інформації про події в Україні.

Учасниці Фестивалю біля колекції ляльок.

Таблиця з інформацією про Чорнобиль.

Неоніля Винярська

Майстрові Іванові Веґері — 90

Якщо ви мали щастя відвідати „Українську кімнату" в Пітсбурзькому університеті, то чи знаєте ви, що уся дереворізьба — стеля, двері, полиці, лавки, крісла, мисник і все інше, бо ж кімната дерев'яна — це робота різьбаря Івана Веґери.

Іван Веґера залишив своє рідне село Шели, біля Збаража, у 1926 році і тоді ж прибув до Канади. Щойно в 1952 року переселився до Клівленду, де й досі проживає.

Пан Веґера — рідкісна особа, обдарована справді „золотими" руками і різними талантами. Високо інтеліґентна і начитана людина, хоч формальної вищої освіти не мав змоги здобути. Його величезна книгозбірня, що містить унікальні старовинні книги, музичні ноти, візерунки, архітектурні рисунки, вказує на його зацікавлення. Есенцією його життя є невпинна праця, точніше, творча праця. Його винахідливий ум і руки — у вічному русі і вічній гармонії, і він щасливий тоді, як має якісь проєкти до виконання.

Хоч Іван Веґера головно різьбар, він також малює (в олії), рисує, вишиває, пише писанки, грає на гітарі, пише вірші, співає старовинних українських пісень, знається на вирощуванні квітів, годує всяких диких звіряток і пташок, що не виводяться з його подвірячка, бо там є кілька чудових хаток (навіть з візантійськими банями), побудованих для пташиного притулку. А в кишенях нашого майстра завжди якісь зернятка, щоб будь-якої хвилини сипнути голодним сотворінням.

Верстат у нього частинно змеханізований, змайстрований власними руками. Усі ручні прилади — а їх безліч — ніколи не куповані, а зроблені ним самим. Різьбив давніше іконостаси до церков, тризуби, хрести — старовинні, інкрустовані, свічники-трійці, дерев'яні лямпи, тарілки й інше. У багатьох хатах в Клівленді знайдете природні дерев'яні рамці, за шклом, а всередині 12 або 24 переділки — для зберігання писанок. Всяке непотрібне чи немодне приладдя часто перетворюються в нове і дуже корисне для щоденного вжитку. В мініятюрі вирізьбив мистець Веґера веретено і цілий ткацький варстатик, щоб пригадати, як колись мама льон сукала і ткала.

Відразу після Другої світової війни Іван Веґера розшукував своїх односельчан у Західній Европі, щоби надіслати їм допомогу. А багатьом новим переселенцям в Канаді він подавав помічну руку відразу по приїзді до нової країни.

Іван Веґера живе тепер сам, вже кілька років нікуди не ходить, хіба на цвинтар відвідати могилу покійної дружини, підлляти кущ калини і посадити квіти.

Людям дає свої добрі, розсудливі поради і ніколи не тратить гумору (хоч як би там артретизм чи серце дошкулювали). Коли б його не відвідати — завжди щось нового різьбить або проєктує, і завжди чекає цікава розповідь — інцидент зі „старого краю", зперед 75 років. Слухаєш ту „живу історію" — і хочеться те все скоренько записати на магнітофон. І завжди вінчається успіхом — якимсь веселим афоризмом чи жартом, як от:

„Колись писали гусячим пером вічні ідеї, а тепер пишуть вічним пером гусячі ідеї".

Знайомі, друзі та громадяни українського Клівленду бажають пану Веґері многих літ і дальшої творчої праці, бо вже багато його настінних хрестів помандрували, як дарунки, в Україну, і багато його виробів перейшло через Різдв'яні базари Союзу Українок Америки в Пармі. Доброго Вам здоров'я, щасти Вам Боже!

Н. Д.

Важкі...

(Закінчення зі стор. 2)

інських країв, спаяних в одну цілість цією сильною державною владою". („Листи до братів хліборобів", 1954, ст. 422).

Тепер щойно починають розуміти чому Липинський, прискіпливо вивчивши характер народу, ще в 1920-их роках добачував утвердження самостійности України в автономії земель. А от В. Байда в статті „Україна приречена стати федеративною республікою" („Вісті з України". ч. 48/90/ так заключує свої виводи:

„...Україна має перетворитись у федеративну республіку. Це закономірний і плідний процес... Тож давайте гуртом обміркуємо, як перетворити його зі стихійно-вибухового у поступовий, законний..."

Мені здається, не було б великої шкоди, коли б Україну поділити на 12 земель з їх адміністративними органами на стиль ФРН, Австрії, Італії, Швайцарії. До речі, введення царським урядом земств було довгопробіжною спробою автономізувати губернії. Росія, одначе, запізнилась із цією ідеєю на цілих 50—100 років. От чому большевикам вдалось виступати під гаслом „визволення" поневолених народів.

Ю. Шухевич твердив, що вони (тобто Асамблея) не визнають ані УССР своєю державою, ані її конституції. Невже Асамблея переслідує ідеї анархізму? Непошана основного закону у будь-якій державі карається законом. В цивілізованім світі, коли громадянин не годиться із положенням законодавства, він їх зміняє правовими нормами. В ЗСА до конституції додали вже чи не 24 поправки, так теж у ФРН чи Австрії. Сучасна Верховна Рада теж робить ті самі перетворення, де мусять врахуватись запити не лише групки осіб синдикало-утопічного крила, але й інших партій. Найкращим доказом є введення президентського правління, проти якого початково протестували якраз оці непогоджені кола. Бо в Україні не було ніколи парляментарного ладу, а розгул маси: князівські міжусобиці, розбещена демократія Запорізької Січі й кволість Центральної Ради. Судячи по стилі дискусій, у Верховній Раді засідають особи, що щиро бажають змін у бік правової держави. Таку позицію заступає і Л. Кравчук, а погляди висловлені ним на святкуванні річниці незалежности (диви: „Культура і Життя", „Ми — господарі своєї долі" з 20-го липня 1991 р.) є досконалим доказом, що сучасна верхівка УССР за совість береться творити українську державу. Зрештою, є ще й похідні докази: створення українського національного банку, спроби введення української валюти, створення збройних сил є достаточними фактами щирости їхніх зусиль.

Невже далі будемо коверзувати, як це робили Петрики, Сірки, Брюховецькі і їм „ність числа" тільки з метою задовольнити амбіції обмеженої групи?

Я мав декілька розмов із приїжджими до моєї школи балтійцями. Вони з повагою говорили про маневрування українського уряду, його розважними кроками у порівнянні до Литви, що поступила досить непродумано. Останньо і американська преса набрала більшої поваги до України, бо з позиціями, що їх заступає В. Фокін чи І. Юхновський таки треба рахуватись. А це є чи не найкраща леґітимація, що Україна є на правильній дорозі до самостійности. А вона прийде ще за нашого з вами життя.

Д-р Омелян Бей
Шіппенсбурзький університет

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Клясичне...

(Закінчення зі стор. 1)

на (фортепіяно) та Володимир Пантелеєв (віолончеля). Прозвучать твори світових клясиків Г. — Ф. Генделя, Й. Брамса, Ф. Ліста, як і українських композиторів М. Лисенка та К. Стеценка.

Всі троє виконавців знайомі публіці з виступів у різних містах та концертових залях Америки, а також, між іншими, з концертів на Союзівці.

Віолістка Г. Колесса — лавреат українського конкурсу-огляду, колишній концертмайстер групи віоль оркестри Московської консерваторії. Концертувала по Україні та інших республіках СССР, а також в різних містах Америки, включаючи Ню Йорк, Філядельфію, Гантер, Н. Й. Дала серію концертів з Ютика Симфоні Оркестра. В даний час поглиблює виконавську майстерність в музичній школі Джуліярд.

Творча біографія Аделіни Кривошеїної є багатою. Вона складається з сольового виконавства, участі у камерних ансамблях (мисткиня відома як високомайстерний акомпаньятор) та педагогічної діяльності. Лавреат Українського, Всесоюзного конкурсів та Міжнародного Фестивалю в Москві, піяністка виступала з визначними виконавцями в Україні та Америці, включно з Фестивалем Оперної Музики в Чикаґо в 1990 році.

Мистецькі досягнення віольончеліста Володимира Пантелеєва теж відображають його інтенсивну виконавську та педагогічну діяльність. Та найбільше енергії приділяє мистець участі у славному київському квартеті Леонтовича, співзасновником якого став у 1971 році. В складі цього ансамблю В. Пантелеєв концертував по Україні, Совєтському Союзі, Европі та неодноразово в ЗСА, де, між багатьма іншими містами, виступав в Ню Йорку та брав участь у відомому Мюзік Мовнтайн Фестивалі в Коннектикат. Разом з вищеназваним квартетом мистець став лавреатом Міжнародного Конкурсу Лео Вейнера в Будапешті, а також отримав Державну Премію імені М. Лисенка за популяризацію української музики.

Вечір камерної музики відбудеться в концертовій залі Союзівки. Початок о год. 8:30 вечора. Починаючи з цього концерту, всю програму закінчення сезону провадитиме Аня Дидик-Петренко.

Амбасадори...

(Закінчення зі стор. 1)

намір порушити справу про незалежність прибалтійських республік на конференції у Москві.

Латвія і Естонія у середу, 21-го серпня, проголосили незалежність, Литва прийняла Декларацію незалежности кілька місяців тому. Згідно з останніми повідомленнями, Данія і Норвегія встановили дипломатичні відносини зі всіма трьома прибалтійськими республіками. Уряд Данії, крім того, заявив, що найближчим часом пішле своїх амбасадорів у Литву, Латвію і Естонію. Норвегія також має намір за кілька днів післати туди дипломатів для уточнення умов обміну представниками. Швеція збирається обговорити справу про формальне визнання прибалтійських республік самостійними на засіданні парляментської комісії закордонних справ, яке відбудеться у вівторок, 27-го серпня.

СОВЄТСЬКИЙ АМБАСАДОР до ЗСА Віктор Ґ. Коплектов, виступаючи на пресовій конференції у Вашінґтоні після розпаду заговору у Москві, відмовився відповідати на запитання кореспондентів, як він персонально пояснить свою льояльність до путчистів. Коплектов заявив, що він не бажає давати неправдиву відповідь на провокативне питання. Він додав, що амбасада СССР діяла згідно з інструкціями уряду очолюваного президентом Міхаїлом Ґорбачовим і виконувала зарядження міністра закордонних справ СССР Александра Безсмєртних.

СПЕЦІЯЛЬНА ЮРИДИЧНА комісія, яка мала за завдання перевірити справу поведінки поліціянтів, які побили в Лос Анджелесі негритянина і тим актом викликали бурю протестів чорної спільноти та вимогу резиґнації комішенера поліції, винесла рішення не зовсім корисне для судді Бернарда Камінса, який не придержувався юридичного невтралітету і взяв до уваги не тільки аматорську стрічку побиття, але фальшиві зізнання в некористь поліціянтів. Чотирьох поліціянтів, замішаних у випадку, звільнили тепер з-під варти і їхню справу розглядтиме апеляційний федеральний суд. Суддя Камінс покищо відмовився від коментарів в цій справі.

В ШОСТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
бл. п. д-ра
ВОЛОДИМИРА ДУШНИКА
будуть відслужені
СЛУЖБИ БОЖІ
в таких церквах:
св. Трійці, Керґонксон, Н. Й., в понеділок 2-го вересня 1991 р. о год. 9-ій ранку
св. Миколая, С. Бруклин, Н. Й., в неділю 8-го вересня, о год. 11-ій ранку
св. Юра в Ню Йорку, в суботу, 28-го вересня о год. 9-ій ранку.

Просимо про молитви в цей день.

Дружина — МАРІЯ
Син — МАРКО

У глибокому смутку повідомляємо рідних, приятелів та знайомих, що в суботу, 24-го серпня 1991 р. по короткій та тяжкій недузі упокоївся в Бозі наш найдорожчий муж, тато і брат

бл. п.
МИХАЙЛО ЧУЙКО
народжений 11-го липня 1914 р. на Україні.

ПАРАСТАС — у вівторок, 27-го серпня 1991 р. о год. 7:30 веч., відправить о. Гліб Лончина в похоронному заведенні Ipolitto Funeral Home, 425 Ridge Road, Lyndhurst, N. J.

ПОХОРОН — в середу, 28-го серпня 1991 р. о год. 8-ій до української католицької церкви Благовіщення Пресвятої Богородиці в Rutherford, N.J., **опісля на цвинтар св. Христа в Норт Арлінґтон.**

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

У смутку залишились:

дружина — ЮЛЯ
сини — БОГДАН І АНДРІЙ
брат — СТЕФАН
сестра — МАРІЯ

Архівний...

(Закінчення зі стор. 2)

ня совєтської влади втаїти перед світом існування „психушок" в СССР свідчить про те, що там і далі плекається система ганебного забріхання.

Не оминув збірник також трагедії в Чорнобилі. Посилаючись на щоденник „Волл Стріт Джорнал" з 6-го березня м. р., автор статті Петро Гамбела подає, що в с. Народичі, віддаленому 80 км на захід від Чорнобиля, телята і поросята і далі народжуються з трьома ногами чи навіть без голів. А молода медсестра з Народич Наталка Сич сказала, що „найбільш застрашаючим є незнання майбутньости наших дітей". А де ж тоді, запитаємо, уряд „суверенної" України? Мур ганебної мовчанки навколо Чорнобиля і далі продовжується.

З книги довідуємося, що т. зв. чернівецька хвороба — облисіння — і далі поширюється. Хвороба вражає дітей і біда в тому, що ще й досі невідомо, яка її причина (етіологія). Хвороба, як довідуємося, розповсюджується по всій країні, включно з Молдовою, Івано-Франківською областю, Запоріжжям, Маріюполем і т. д. У збірнику поміщено звернення Ради чернівецької організації Народного Руху України до лікарів ЗСА створювати групи дослідників цієї хвороби з метою знайти її причину та методи лікування.

Д-рові Павлові Пундієві, як редакторові та упорядникові цієї збірки в пошану д-ра Семена Кочія, належить заслужена подяка.

Живі струни Міссіонесу

Останніми роками пожвавились контакти між українцями Північної Америки і Південної Америки, де після Першої світової війни поселилось чимало наших родин, що шукали кращого життя поза межами своєї Батьківщини.

Число їх значно зросло з приїздом сюди нових еміґрантів після Другої світової війни. Ми їх тут дуже радо вітали, бо з ними приїхало багато культурних людей, які дали нам нову наснагу до праці для свого народу, зокрема для тих, хто виростав уже в Арґентині.

Ті, що відвідують Арґентину, звичайно стараються побачити великі міста: Буенос Айрес, Кордобу, Мендозу. Вони переважно минають Міссіонес, найменшу провінцію Арґентини, яка має прегарну природу і де живе найбільше українців. Провінція Міссіонес є колискою українського поселення в Арґентині.

Провінція Міссіонес втискається між Бразилією і Парагваєм, яких розділяє ріка Парана, природна границя. Ріка Уругвай відмежовує Міссіонес від провінції Ст. Катерина і Ріо Ґранде де Суль. Інакше кажучи, з одного боку Параґвай, з другого Уругвай, а з третього Бразилія. Саме там найбільше поселилося українців.

Столицею Міссіонесу є Посадас, портове місто. Перші поселенці з України поселилися тут в 1897 році. Головним осередком став Апостолес. Тут дуже швидко розвивалось українське життя: постала велика церква отців Василіян, народна школа і мала семінарія. Появилися вулиці з українськими назвами, постала місцевість, яка називається „Галицька Поляна". Невдовзі заіснував Арґентинсько—Український Клюб, в якому знайшли притулок спортові дружини, балет і бандуристи.

В Міссіонесі вже четверте покоління зберігає свою індентичність.

П'ять років тому назад відродилось культурне життя в Апостолесі. До нас завітав з Ню Йорку відомий ентузіяст нашого національного інструменту Микола Чорний, який привіз нам 11 бандур.

Якраз в тому часі в сусідньому Обері, де також є багато українців, відбувались одномісячні курси гри на бандурі, на які поїхала Маргарета Спасюк-Полутрянка, наш професор музики. Вона полюбила бандуру цілим серцем і коли вернулась, негайно зібрала найздібнішу музичну молодь і почала з нею вивчати рідний інструмент, якого вона ще досі не бачила.

В дуже короткому часі група, яка швидко виросла до 20 осіб, стала відома в цілій провінції. Маргарета Спасюк-Полутрянка зі своїми бандуристами виступала з різної нагоди. Брала активну участь у святкуваннях Тисячоліття. Виїжджала з бандуристами до Буенос Айреса та до Прудентополя на посвячення пам'ятника Т. Шевченкові, коли в урочистостях взяло участь понад 100 бандуристів з Арґентини, Бразилії і Парагваю.

Вернувшись з інтензивних курсів гри на бандурі в Ню Йорку, почала організовувати курси гри на бандурі в Посадасі і в Хардіно Америка. Після того почався цілий ряд концертів під мистецьким керівництвом проф. М. Спасюк-Полутрянки.

На початку 1990 року в Енкарнасіоні, Парагвай, де найбільше скупчення українців, де є українська католицька і православна церкви і один з найбільших Народних Домів у Південній Америці, бандуристи дали дуже успішний концерт на українському фестивалі, на який з'їжджаються українці з усіх закутків країни. Концерт відбувся в залі Просвіти. В ньому взяло участь понад 1000 глядачів.

Другий з черги концерт відбувся в сусідньому скупченні українців — Ґардіно-Америка. Якраз у тих околицях після Першої світової війни поселилось багато українців. Вони мали неймовірно тяжкі початки, багато з них розчарувалося, але вертати не було куди. Нині тут існує найбільший танцювальний гурток, що налічує 70 танцюристів. Вони недавно побудували Народний Дім, який сьогодні є найбільшим в Арґентині. Там також весною відбувся річний фестиваль, який зібрав дуже багато учасників. Там же засновано гурток бандуристів. На фестивалі були найвищі достойники провінції. Виступ бандуристів глядачі приняли спонтанним „браво".

Одним з найбільших успіхів був виступ бандуристів на щорічному національному святі Арґентини „Джерба Мати". Джерба Мати — це найбільш популярний напій в Арґентині. „Джерба Мати"-концерт відбувся в амфітеатрі Мануіль Антоніо Жаміріс, який містить 500 глядачів.

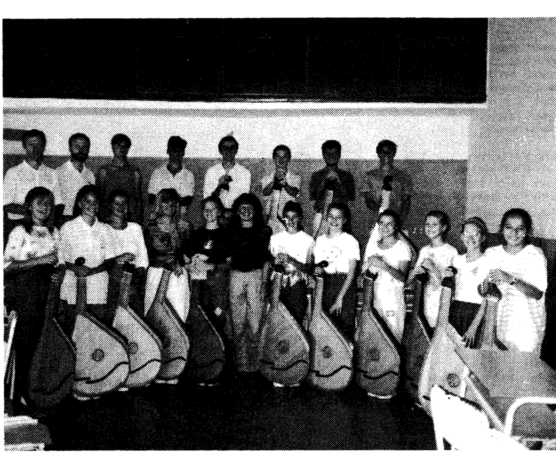
І нарешті, наш ансамбль „Живі Струни" взяв участь у відзначенні роковин капелі бандуристів ім. Т. Шевченка в Буенос Айресі. На знімці ви бачите всі три ансамблі під керівництвом проф. Марґарети Спасюк-Полутрянка.

Наші „Живі Струни" завоювали симпатію цілої Міссіонес-провінції. Якщо якийсь концерт відбувається з участю „Живих Струн", успіх заздалегідь є безпечний.

Це все ми завдячуємо проф. Марґареті Спасюк-Полутрянці, яка полюбила бандуру усім серцем, і цією своєю гарячою любов'ю надихає бандуристів. „Живі Струни" зачаровують не тільки українців Арґентини, але також чужинців.

При цій нагоді хочемо подякувати усім, хто відгукнувся на заклик Миколи Чорного подарувати нам бандури.

Сестра Діонізія Шевчук, ЧСВВ

Проф. Маргарета Спасюк-Полутрянка (посередині) з учнями інтензивних курсів гри на бандурі в Хардіно-Америка.

„Живі Струни" виступають у „Джерба Мати" – концерті.

ПРИВІТ ВІД КВТ

ПЛАСТ-ТАБІР

КВТ 91

V-91

● РОЗШУКИ ●

Шумак Ніна, пошукує свого вуйка, Семенчука Андрія Яковича, який народився приблизно в 1924-1925 роках в селі Орлі, теперішнього Каменецького району, Західної Білорусії, сина Якова і Христини Семенчуків. В сім'ї було шестеро дітей: Анісія, Лідія, Віра, Андрій, Марія, Ніна. Андрій пішов з німцями приблизно в 1944 році, за що сім'я була вивезена на Урал. Про себе дав знати в 1960-их роках з Канади, але сім'я в той час не могла йому відповісти із-за страху. Листа з адресою було знищено. Шумак Ніна, — дочка Марії, рідної сестри Семенчука Андрія, зі своєю сім'єю емігрувала до ЗСА в 1991 році. Якщо хто-небудь знає про сім'ю, або про нього особисто просимо повідомити нас на адресу:

Shumak Nina
2330 Church Ave. No. 2.
Sacramento, Ca. 95821

або на телефон: (916) 487-6822
Чекаємо Вашої відповіді.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ПЕТРО ВИТІШ, член УНС Відд. 83-го ім. Івана Франка у Філядельфії, Па. помер 1-го серпня 1991 року на 76-му році життя. Нар. 11-го липня 1915 року у Філядельфії. Членом УНС став 1933 року. Залишив у смутку дружину Марію, синів Петра і Василя, сестру Анну Пік і пасербицю Розмарі Тобіяс. Похорон відбувся 5-го серпня 1991 року на цвинтарі Св. Марії у Філядельфії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Андрій Кушнір, секр.

ЕДВАРД Г. НЕЛСОН, член УНС Відд. 399-го в Чикаґо, Ілл. помер 11-го червня 1991 року на 58-му році життя. Нар. 16-го червня 1932 року в Чикаґо, Ілл. Членом УНС став 1948 року. Залишив у смутку дружину Мілдред, дітей: Цинтію Шайб, Сандру Вайел, Дженіс Недді і Едварда Г. Нелсона мол. і 6 внуків. Похорон відбувся на цвинтарі Св. Марії в Еверґрін Парк, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Роман Б. Припхан, секр.

ЛІДІЯ ФЕДОРІВ, член УНС Відділу 32-го Т-ва ім. Олега Ольжича у Філядельфії, Па., померла 31-го травня 1991 року на 71-му році життя. Нар. 1920 року в Україні. Членом УНС стала 1970 року. Залишила у смутку мужа Мирона, брата Євгена і дальшу рідню в Україні. Похорон відбувся 4-го червня 1991 року на цвинтарі св. Марії у Філядельфії, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

АННА КУЛИК, член УНС Відд. 334-го Т-ва ім. Івана Франка в Клівленді, Огайо, померла 14-го липня 1991 року на 87-му році життя. Нар. 1902 року в Україні. Членом УНС стала 1924 року. Залишила у смутку чотирьох синів, внуків і правнуків. Похорон відбувся 17-го липня 1991 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Стефанія Бохонок, секр.

САРА ДЖЕЙН ГНАТИК, член УНС Відд. 320-го Т-ва ім. Пресвятої Тройці в Балтиморі, Мд. померла 22-го червня 1991 року. Нар. 10-го березня 1923 року у Вінтон Дейл, Па. ЗСА. Членом УНС стала 1965 року. Залишила у смутку сина Михайла з дружиною. Похорон відбувся 24-го червня 1991 року на Ґрін Мавнт Крематорії в Балтиморі, Мд.

Вічна Їй Пам'ять!

Іван Рад, секр.

МИХАЙЛО КОСЦЄЛЬНИК, член УНС Відд. 29-го Т-ва ім. Преображення в Нантікак, Па. помер 30-го червня 1991 року на 78-му році життя. Нар. 23-го листопада 1912 року в Стілтоні, Па. Членом УНС став 1941 року. Залишив у смутку дружину Андрею, брата Павла, сестру Катерину Бирк і Марію Еґґерт. похорон відбувся 3-го липня 1991 року на цвинтарі Ґановер Ґрін у Вилкіс Беррі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Ольга А. Малищак, секр.

СТАНІСЛАВ ІВАНЧУК, член УНС Відд. 370-го Т-ва „Культура" в Ню Гейвен, Конн. помер 3-го червня 1991 року на 77-му році життя. Нар. 1-го травня 1914 року в селі Добра, Зах. Україна. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Джозефіну, сина Йосифа і дочку Марію; брата в Україні і троє внуків. Похорон відбувся з української кат. церкви св. Михаїла на цвинтар St. Agnes.

Вічна Йому Пам'ять!

Василь Ґіна, секр.

АННА ВОВК, член УНС Відд. 6-го ім. Т. Шевченка в Йонкерсі, Н.Й. померла 17-го червня 1991 року на 89-му році життя. Нар. 15-го липня 1901 року в Україні. Членом УНС стала 1939 року. Залишила у смутку сина Вілліяма Вовка. Похорон відбувся 9-го червня 1991 року на цвинтарі Мт. Ґовп в Гестінґс ан Гадсон, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

М. Халянич, секр.

МАРІЯ КІЧУҐА член УНС Відд. 163-го Т-ва Єдність у Філядельфії, Па, померла 22-го квітня, 1991 року на 67-му році життя. Нар. 1923 року в Чайковичах, повіт Рудки, Зах. Україна. Членом УНС стала 1949 року. Залишила у смутку дві дочки: Ярославу Головей і Ірену Шотурму з родинами, 6 внуків і дальшу родину в Україні й Америці. Похорон відбувся 22-го квітня 1991 року на цвинтарі Св. Марії на Факс Чейсі, Філядельфія, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Теодор Дуда, секр.

СТЕФАН ЧАТИНСЬКИЙ член УНС Відд. 247-го ім. св. Івана Хрестителя у Вільмінґтоні, Па. помер 7-го квітня 1991 року на 70-му році життя. Нар. 8-го січня 1921 року у Вілмінґтоні, Дел. Членом УНС став 1939 року. Залишив у смутку дружину Лі, сина Івана і дочку. Похорон відбувся на цвинтарі Ловнкрофт у Лінвуд, Па

Вічна Йому Пам'ять!

Люба Шеремета, секр.

АЛЬБЕРТ ШИЛО член УНС Відділу 437-го Т-ва „Самопоміч" в Рочестері, Н.Й. помер 5-го травня 1991 року на 68-му році життя. Нар. 1923 року у Франції. Членом УНС став 1958 року. Залишив у смутку дружину Теодору, дочку Віру Лядилія, внуків Дениса і Діяну, сина Стефана і сестру Софію в Україні. Похорон відбувся 8-го травня 1991 року на цвинтарі Святого Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Малинівський, секр.

КАТЕРИНА ШЕПАС, член УНС Відд. 119-го в Кимпбелл, Огайо померла 18-го липня 1991 року на 81-му році життя. Нар. 17-го жовтня 1909 року в Польщі. Членом УНС стала 1947 року. Залишила у смутку мужа Ніка, дочку Соню А. Паріллу і сина Бруса. Похорон відбувся 22-го липня 1991 року на цвинтарі св Івана в Койтсвілл, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО КАЧМАР, член УНС Відд. 283-го Т-ва „Запорозька Січ" в Обирн, Н.Й. помер 4-го липня 1991 року на 72-му році життя. Нар. 1918 року в Обирн, Н.Й. Членом УНС став 1967 року. Залишив у смутку дружину Павліну, дочок — Карін Ші і Дарлін Килвер; троє внуків та ближчу і дальшу родину в Америці і на Україні. Похорон відбувся 8-го липня 1991 року на цвинтарі св. Йосифа в Обирн, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Григорій Гавришків, секр.

ОЛЕКСА ЗМАГА, член УНС Відділу 345-го Т-ва ім. Б. Хмельницького в Міннеаполіс, Мінн. помер 1-го липня 1991 року на 93-му році життя. Нар. 1898 року в Україні. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку дочку Олю Хоролець, внуків Володимира, Лілю з мужем і Галю, близьку і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 3-го липня 1991 року на цвинтарі Сансет Меморіял в Міннеаполіс, Міннесота.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Каркоць, секр.